

Zprávy z České

Příloha

Tipy na procházky v okolí České

K pomníčku hajného Kučírka

Mord, který plnil stránky tisku

Kdo ví, proč lidé mají tak rádi kriminální příběhy. Alespoň podle televizních programů o tom nemusíme pochybovat. Ale hrůzostrašné historicky o mordech a loupežnicích poutaly pozornost dávno před tím, než se jich chopili filmaři. A tak se nám v lidové slovesnosti dochovaly různé balady a pověsti a dokonce i pohádky, při kterých tuhne krev v žilách (původně vůbec nebyly určené dětem, byly to horory pro dospělé). Při přástkách, pěkně v teple u kamen, uprostřed zimy, když se brzy smráká – to se to krásně bojí! Napětí detektivek si brzy oblíbili i čtenáři knih. A co teprve, když příběh vycházel přímo ze života?! Černá kronika či soudničky si záhy našly své místo v tištěných novinách.

A právě díky starým novinám dnes můžeme rozplést příběh, který by už dávno zůstal zapomenutý, nebýt jednoho zastrčeného pomníčku v lese na Babě. Nestojí na žádné turistické značce, ale není zas tak těžké ho najít a alespoň cestou zažijete trochu dobrodružství při hledání – na procházku „ke Kučírkovi“ bychom vás totiž právě chtěli pozvat. Ještě předtím si ale povězte, co se tu tenkrát vlastně přihodilo.

Když pročítáme, jak podrobně se případu reportér Lidových novin věnoval, máme téměř pocit, jako bychom sledovali další epizodu „hříšných lidí“ rady Vacátka, Četnických humoresek nebo zbrusu nového seriálu na staré dobré téma Velká Praha. Ale ocitáme se ještě hlouběji v historii, píše se rok 1905 a čeká na nás ještě 13 let do vzniku republiky, mezitím jedna velká válka. Zatím ale naše vesnice, tehdy ještě Cinsendorf, žije v poklidu. Pokud se zrovna nestane něco výjimečného, jako právě teď:

...Hajný Kučírek, bydlící v Cinsendorfu, vydal se v pátek ráno do lesa na obchůzku. Svě ženě řekl, by na poledne nachystala oběd, že přijde v poledne domů. V poledne však nepřišel – a nepřišel ani ráno druhého dne. Manželka jata zlými předtuchami svěřila se sousedům a, jelikož se mysliho, že hajný v zimě a vánici někde zabloudiv, vydalo se obyvatelstvo Cinsendorfu ho v sobotu hledat. Hledali, pátrali, prochodili celý les mezi Evanovicemi a Inačovicemi, ale marně: stop vůbec nebylo viděti, vše zaváto sněhem a závějemi, takže obětovní občané bezvýsledně musili se vrátiti. Pochůzka po lesích v neděli se opakovala. Vypravilo se asi 200 lidí opět do lesů, hledati nebohého, o němž se mysliho, že asi někde na náledí upadl a jsa zraněn, že musil bez pomoci zůstat v lese. Při tomto revírování nalezen byl hajný Kučírek na hoře „Babě“ v trati, zv. „liščí“, pod nízkým smrčí zastřelený...

Vydání Lidových novin z 18. ledna 1905

Měli bychom se teď s hajným Kučírkem alespoň krátce seznámit. Pomůžou nám v tom dochované matriční záznamy a sčítací operáty. V České (tehdy Cinsendorfu) bydlel Antonín Kučírek na čísle 4 (naproti hospody), pocházel však ze sousedních Jinačovic, kde se r. 1862 narodil zdejšímu hostinskému. Jako mladý muž sloužil coby panský kočí na hradě Veveří – i se svými dvěma bratry, dalším kočím a hajným, a bydlel v malé osadě pod hradem, nazývané tehdy Nové Dvory (dnes Nový Dvůr). Tady založil Antonín Kučírek rodinu a přišla tu na svět jeho dcerka Emilka. Do České se pak rodina přestěhovala v roce 1894 a hned nato jim sedmiletá dcerka zemřela. Další podrobnosti se dočtete v příloženém „rodokmenu“, teď už jen dodáme, že Kučírkovi nešli do neznáma. Paní Kučírková se totiž za svobodna jmenovala Drimlová a vlastně se jen vracela domů. Kde by tušila, co zlého jí to přinese. Zvláště, když pak její muž nastoupil u jehnických pánů z Bauerů na zajištěné místo hajného.

Možná vás při čtení úryvku z novin napadlo, jak mohli sousedé podezírat zrovna hajného, že zabloudiv v našem nevelkém lese, nejsme tu přece někde na Šumavě nebo na Sibíři, a hajný zná beztak každý strom. Mezi Jinačovicemi, Ivanovicemi a Českou zcela určitě, vždyť tu byl doma. Ale nenechme se mýlit, toho roku tu skutečně zavládla Sibérie. Na Třebíčsku tou dobou umrzl vozka i s koňským spřežením, na silnicích bylo metr sněhu, umrzli dělníci vracející se domů z práce i několik dětí vracejících se ze školy. A to šli po cestách, které důvěrně znali. Sněhová bouře dokáže vše změnit k nepoznání.

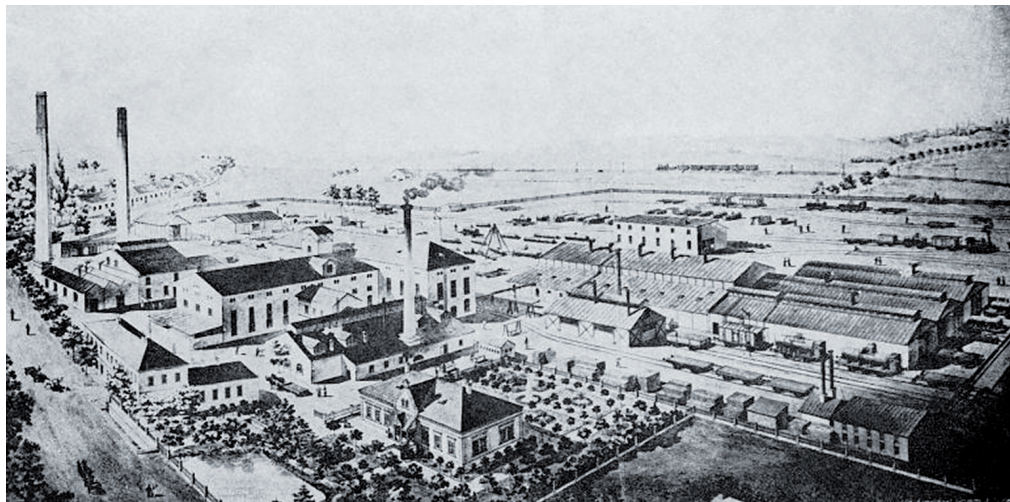
Ale hajný Kučírek ani nezabloudil ve vánici, ani neuklouzl a nezmrzl, jak se ukázalo, byl zastřelen dvěma ranami a poté okraden. Pachatelé totiž byli hned dva, každá rána zasáhla hajného z jiného směru, a nasvědčovaly tomu i stopy ve sněhu. Jak ale vrahy dopadnout? Kde jim už je konec?

Dohadů a různých nářčení bylo mnoho, podezřelí museli prokazovat alibi, jen jedna „známá firma“ ho zatím neměla: jistý pytlák Kocourek, zvaný Tchoř. Už v sobotu (den po činu) ho zatkl v Brně pro potulku (měl tam zapovězený pobyt), a to se jen před nedávnem vrátil z dvouletého pobytu v Plzni, ve věznici na Borech. Ale od podezření k usvědčení vede dlouhá cesta.

Zprávy o dalším posunu v případě nám přinášejí Lidové noviny 25. ledna:

Záhadné zastřelení jehnického hajného Ant. Kučírka z Cinsendorfu jest dosud v severním okraji Brna stálým předmětem denních rozhovorů. Celá věc však včera vzala náhlý obrat. Oznámili jsme již, že pro potulku zatčen byl v Brně jistý Kocourek, zv. „Tchoř“, včera pak zatčen byl v továrně Porgesově v Král. Poli jeho bratr a odveden četníky k soudu, do Brna, protože na obou lpí podezření z činu toho. O tom zjistili jsme tyto podrobnosti: Podnětem k zatčení bratří Kocourků dalo vyprávění jisté mlékařky, která prý onoho dne, kdy hajný Kučírek byl zastřelen, potkala na silnici oba Kocourky. Ti ptali se jí, zda-li neviděla hajného Kučírka. Přisvědčila, že právě před chvílí šel hajný na „Babu“ – a za krátko na to zaslechla prý dva výstřely. V první době nikomu se o tom nezmiňovala, obávajíc se, že by se na ní pomstili, ale pak přece jen někde o tom něco vykládala, až se to doneslo ke sluchu četnictva.

Včera odpoledne přišel do Porgesovy továrny v Král. Poli z Brna jeden četník, jenž vyšetřoval Kocourka a pak se vzdálil. Kocourek prvotně udal, že v onen den, kdy

Porgesova továrna v Králově Poli (pozdější Královopolská strojírna) na dobovém vyobrazení

se vražda hajného stala, byl zaměstnán v práci, ale jak později se zjistilo, nepracoval onoho dne. Včera večer pak před šestou hodinou přišel opětně do Porgesovy továrny královopolský strážmistr p. Letocha. Jak spatřil Kocourek opětně četníka, počal se chvěti na celém těle a když mu byly ruce poutány řetízkem, dal se do hořkého pláče. Kocourek, jenž žije odloučeně od své manželky s jinou ženou, chtěl této před časem zaříditi v Král. Poli zvěřinářský obchod, ale nebylo mu to povoleno. Bydlel spíše na Mokré Hoře, v Řečkovících a Soběšicích, ale odevšad byl vykázán, posledně pak bydlel v Král. Poli na „Familijích“. Zatčení Kocourkovo vyvolalo zvláště v Král. Poli velký rozruch.

Největší vzrušení vyvolalo zatčení jistě přímo v továrně, kterou čtenáři budou znát spíše pod pozdějším názvem Královopolská strojírna Brno. Její zakladatel, Filip Porges, byl pokrokový člověk, už v r. 1900 v ní zavedl elektrické osvětlení (jako jeden z prvních v Evropě) a velký podíl má i na zprovoznění pouliční dráhy v Brně téhož roku, neboť právě jeho továrna vyráběla první „šaliny“.

Ale hrdinou našeho kriminálního příběhu, odehrávajícího se o pět let později, bude spíše zmíněný strážmistr Letocha, který šťastně rozlouskl oříšek záhadné vraždy našeho hajného. Lidové noviny o tom opět neopomněly informovat (vydání z 27. ledna):

Sensační obrat ve vraždě Antonína Kučírka.

Dnešním dnem podařilo se královopolskému četnickému strážmistru panu Letochovi objeviti okolnost, jež učiní značný obrat v dosud záhadné vraždě hajného Kučírka. Jak jsme už oznámili, zatčení byli bratří Josef Kocourek „Tchoř“ a Jindřich Kocourek. Josef Kocourek, pocházející z Řečkovic, jest známý pytlák, několikráte už trestaný. Na obou lpělo sice podezření, ale nedalo se nikomu z nich nic dokázati, ač stále bylo v severním okolí Brna plno četnictva ve dne i v noci. Těž veškero pátrání po věcech, uloupených hajnému, zůstalo bezvýsledným až do dnešního dne, kdy podařilo se zmíněnému strážmistru p. Letochovi naléztí stopu, vedoucí k objevení hodinek, jež byly zavražděnému uloupeny...

...V sobotu minulý týden poslal Jindřich Kocourek továrního učně Stejskala se stříbrnými hodinkami, uloženými v papírové krabičce od cigaret, do Brna do zastavárny. Ježto však hodinky ty měly polámanou sekundovou rafičku, nařídil mu, aby se stavil napřed u hodináře, rafičku nechal spravit a pak je zanesl do zastavárny. Při tom nařídil učni Stejskalovi, aby, kdyby se ho v továrně někdo ptal, kde byl, řekl, že byl u něho v bytě, kam že ho on, Kocourek, pro něco poslal. Hoch rozkaz vykonal. Cestou do zastavárny stavil se u hodináře naproti vojenskému skladišti na Nové ulici (dnešní Lidická), kde nechal spravit sekundovou rafičku, načež zanesl hodinky do zastavárny, kde mu na ně půjčeny byly 4 kor., které pak i s lístkem odevzdal Kocourkovi. Po tomto vypátrání vzal dnes strážmistr Letocha zmíněného učně Stejskala, pak manželku zastřeleného hajného a 17letého jeho synovce Drimla sebou do zastavárny, kde požádáno o vydání oněch hodinek. Synovec Kučírkův Driml hodinky ty přesně popsal a popis

souhlasil úplně s hodinkami, v nichž jak manželka Kučírkova tak i Driml poznali hodinky Kučírkovy, jež mu po vraždě byly uloupeny. Tím nastal v této vzrušující události náhlý obrat. Vyšetřování této záležitosti vede rada zem. soudu p. Löw. Není pochyby, že podaří se nyní vypátrati stopu, kam zmizely i ostatní uloupené věci. Tato nejnovější zpráva vzbudila pochopitelné vzrušení na všech stranách a dnešní objev povede asi k úplnému vysvětlení záhadné té vraždy, jež způsobila takový rozruch.

Co že se tehdy nebohému hajnému všechno ztratilo? Přesně nám to vypočítává žaloba při soudním procesu, který se uskutečnil o pár měsíců později. A náš reportér byl samozřejmě opět při tom:

...*Jak soudním místním ohledáním bylo zjištěno, ležela mrtvola na zádech v houštině asi sedmi smrčků, hlavou k severu, přikryta chvojím, takže ji ztěžilo nalézt. Boty v ceně 20 kor., dále puška v ceně 100 kor. a stříbrné hodinky s řetízem v ceně 60 kor., kteréžto věci Ant. Kučírek při odchodu do lesa sebou měl, chyběly, i bylo patrné na první pohled, že mu byly vrahy odcizeny. Nedaleko mrtvoly pak byly zjištěny dvě kaluže krve a bylo patrné, že pachatelé Ant. Kučírka na tomto místě zastřelili a do uvedené houštiny, aby tak snadno nalezen býti nemohl, odvlékli.*

Zevrubným ohledáním mrtvoly vyšlo na jevo, že měla dvě střelné rány na sobě a to ránu na pravém ramenně a za pravým uchem a ránu v krajině srdeční. Z provedené pytky mrtvoly Kučírkovy bylo zřejmo, že utrpěl Ant. Kučírek ještě za živa dvoje poranění v uvedených částech těla, že poranění ta byla přivoděna dvěma výstřelky z pušek a že náboj sestával z broků č. 2. a 4., jak dosvědčovaly v mrtvole nalezené broky. Dále bylo soudní pytkou mrtvoly prokázáno, že byl Ant. Kučírek před tím, než bylo po něm střeleno, úplně zdrav a že smrt jeho násilná přivoděna byla jedině oběma výstřelky z blízké vzdálenosti které mu způsobily poranění za každých okol-

*Hajný Antonín Kučírek
– muž v plné síle*

ností bez podmínky smrtelná. Že vrahy Kučírkovými byli pytláci, o tom nebylo lze, hledíc k tomu, že v těch místech, kde vražda byla spáchána, mnoho bažantů a srnců se zdržuje, pochybovati...

Lidové noviny 30. 5. 1905

Kvůli čtyřem korunám za zastavené hodinky se nechat chytit! Jenže Kocourkovi nebyli žádní sofistikovaní lupiči, z následného soudního líčení čiši spíše ubohost jejich chování (i k sobě navzájem). Josef byl přece jen o něco zkušenější a asi i otrlejší, právě on hajného obral a mladšímu Jindřichovi pak hodinky prodal. Žádná opatrnost, přímo v hospodě. Jindřich byl ovšem ještě neopatrnější. Ten dokonce v hospodě žvanil o zastřeleném hajném ještě před tím, než jeho tělo bylo nalezeno (popisoval prý, kam to hajný dostal).

Vzájemný poměr bratří zaujal i autora reportáže:

...Po výslechu obžalovaných přistoupil předseda odpoledne k jejich vzájemné konfrontaci. Je nutno podotknouti, že tento proces, jehož dosavadní průběh nedává mnoho pochybovati o vině obžalovaných, jest hlavně zajímavý a dokonce záhadný jejich vzájemným poměrem. Představte si dva lidi, kteří společně vraždili a kteří měli dosti času smluviti se po vraždě důkladně, jak budou v případě vyšetřování vypovídati. A nyní jsou tito lidé chyceni, postaveni před porotu a jejich výpovědi si zcela odporují, Josef Kocourek dokazuje své alibi úplně jinak než Jindř. Kocourek a nejenom to: v jejich hájení není ani stopy chuti navzájem se podporovat, naopak, Jindřich krouť hlavou, když Josef tvrdí, že byl v tu a tu hodinu u něho, ačkoli by ho souhlasná odpověď nemohla ani v nejmenším poškoditi. Z několika okolností, jež dle našeho soudu obhajoba až dosud dosti nezdůrazňuje, jest zřejmo, že mezi oběma bratry nepanoval nikdy přátelský poměr, mladší Jindřich Kocourek „držel“, jak jeho bratr s roztrpčením tvrdí a jak on sám rozpačitě doznává, s ženou bratrovou. Při konfrontaci stihají se oba nedůvěřivými, pohrdlivými pohledy a mladší bratr se zjevně směje s obecenstvem neomařenostem staršího Josefa...

O to bylo ovšem jednodušší alibi obou bratrů rozbít. Objevovaly se v nich velké mezery i vymyšlení svědkové, kteří sami v soudní síni výpovědi bratrů popřeli. Jednání nepostrádalo trapných a vypjatých scén. V jednu chvíli se pod tíhou důkazů dal Jindřich Kocourek dokonce do pláče, chtěje tak vyjádřit svou nešťastnou nevědomou roli v případě a hodit hlavní vinu na bratra:

...Jindřich Kocourek se dává do pláče a volá v slzách na bratra: „Proč's mi dával hodinky? Tak přiveďeš člověka do neštěstí! Já bych je nebyl vzal, kdybych byl věděl, odkud jsou!“ Josef se pokouší dáti se rovněž do pláče, ale nedaří se mu to. Předseda ho dává vyvésti, aby mohl vyslychati Jindřicha Kocourka samotného...

Zvlášť silné emoce zavládly, když přistoupila jako svědkyně Anna Kučírková, vdova po zavražděném:

Do soudní síně vstupuje za hrobového ticha žena zavražděného hajného. Prostá

venkovská žena s nachýlenou, poněkud již ustaranou hlavou, vypravuje slabým hlasem, jehož tón bohatě nahraňuje nedostatek černého smutečního šatu vdov z města, jak jí muž v osudný pátek v 7 hodin ráno odešel z domu do lesa, aniž by jí řekl, vrátí-li se v poledne domů. Čekala však, že se vrátí. Pak vypravuje, jak jí donesli jeho mrtvolu. Když předseda nařídil, aby jí byly ukázány šaty zavražděného, by je agnoskovala, dochází k nanejvýš vzrušující scéně. Anna Kučírková, dosud klidná, při pohledu na šaty, v nichž byl její manžel při konání své povinnosti zabit, propuká v hlasitý, srdcervoucí pláč přerývaný nesrozumitelnými výkřiky, vrhá se na šaty, libá je a soudnímu sluhovi sotva se daří odtrhnouti ji od nich.

Tuto scénu provází vzlykot útlocitných dam, které přicházejí do soudní síně, aby – jak autor sarkasticky poznamenává – při procesech s vrahy útlocit svůj ještě zjemňovaly. Dámy zde vůbec tvořily většinu osazenstva, nebylo jim zatěžko tísnit se v přeplněné soudní síni dlouhé hodiny a někdy své osobní úsudky probíraly tak hlasitě, že musely být napomínány.

Nicméně hlavní usvědčující důkaz – ukradené hodinky – si sama paní Kučírková přímo při procesu netroufá poznat. Prohlašuje jen, že její muž mluvil o ulomené rafičce.

Nejdůležitějšího svědectví se tak ujímá synovec Kučírkových, mladý Antonín Driml. Reportáž mu proto věnuje mimořádnou pozornost:

...Před lavice porotců předstupuje nesmělým krokem sedmnáctiletý hoch skoro dětské tváře... Na otázku předsedovu, znal-li strýcovy hodinky, odpovídá určitým, pevným hlasem: „Ano.“ Předs.: „Jaké bylo na nich znamení?“ Svědek: „Byl na nich orel, ale vlastně to nebyl orel, ale podobalo se to orlu.“ Předs.: „Dovedl byste to nakreslit?“ Svědek: „Ano.“ Svědek kreslí na kus papíru onen znak a jeho výkres se skutečně frapantně shoduje s erbem, který jest na hodinkách. Svědek dále udává, že hodinky neměly sekundovou rafičku. Ciferník byl nažloutlý a rafičky černavé. Konečně mu dává předseda hodinky do ruky s otázkou: „Jsou to ty hodinky?“ Svědek určitě: „To jsou ty hodinky!“ Předseda: „Víte to jistě? Můžete to tvrditi pod přísahou?“ Svědek: „Jistě.“ Jeden z porotců se táže na barvu knoflíku a svědek zcela správně vypovídá, že knoflík, kterým se hodinky natahují, je stříbrný, ošoupaný, do žluta. Předseda ještě jednou připomíná Drymlovi, jak nesmírnou důležitost má jeho výpověď pro obžalované a aby si dobře rozmyslil, jsou-li hodinky skutečně strýcovy. „Dle čeho je poznáváte?“ – „Prosím, jak se na ně podívám?“ – Jeden z porotců podotýká: „Takový hoch si to velmi dobře pamatuje.“ Obhájce dr. Seidl se táže, v které kapse strýc hodinky nosíval. Hoch odpovídá, že v levé. Předseda dává vytáh-

nouti Kučírkovu vestu a na rohu levé kapsy je skutečně zřejmý propoceny otisk hodinek, jehož velikost se s velikostí hodinek na vlas shoduje...

Snad si řeknete: jak to, že mladý Antonín strýcovy hodinky tak důvěrně znal, když ani manželka si je netroufla s jistotou v soudní síni určit. Ale hajný Kučírek, který se svou ženou Annou podle všeho další děti kromě zesnulé Emilky neměl, si asi našel k chlapci téměř otcovský vztah. Zvláště když Karolína Drimlová, Antonínova matka a Annina mladší sestra, byla svobodnou matkou a chlapec tedy žádného vlastního tátu neměl. Jistě si také o rok mladší Antonín hrával s její Emilkou, stejně jako o tři roky starší Josefka (rovněž nemanželská dcera Karolíny), byli jako sourozenci. Snad právě díky Karolíně se manželé Kučírkovi vlastně seznámili (sloužila na Veveří, stejně jako p. Kučírek). Její děti pak asi snadno přijali tak trochu i za své, v České bydleli ve stejném domě.

Kromě Antonína Drimla vystoupí v procesu ještě celá řada dalších svědků, reportáž je pečlivě zaznamenává. Učeň Stejskal, který hodinky nesl do zastavárny, puškař Gröpl, u kterého si nechal Josef Kocourek hned po činu vyčistit pušku, hospodský Rašovský z hostince, kde si bratři předali hodinky, Jindřichova milenk

Smetanová, která u toho byla, syn další milenk, který měl dosvědčit falešné alibi, ale vyvrátil ho, dělníci z továrny, náhodní svědkové, znalci, kolegové hajného Kučírka... snad jen jednoho z nich tu ještě zmíníme. Hajný Čoudek z Jinačovic byl prý nejrázovitější postavou ze všech povolanych svědků, svým způsobem řeči budil v soudní síni bouřlivé veselí, které jaksi nekorespondovalo s tragičností případu. Když měl určit, zda stopy, které tehdy v lese viděl u místa činu, odpovídají předloženým botám obžalovaných, zvolal: „Prsty si nechám useknout, nejsou-li to ony!“ Ohledně zastavení stíhání Kocourků kvůli pytláctví před dvěma lety suše konstatoval, že o tom nic neví, ale to ví, „že od toho času, co jsou ti dva v chládku, máme pokoj.“ Další kolega, nadlesní Böhme z Jehnic, dosvědčuje, jak vzorný, poctivý a pravdymilovný hajný Kučírek byl.

Poslední report z celého procesu nacházíme v novinách z 3. 6. 1905. Závěrečné řeči obhájců, dlouhé jednání poroty a nesnesitelné čekání na rozsudek – není divu, že některé paničky už to nevydržely a při jeho předčítání se kácely k zemi:

...Na základě tohoto výroku poroty odsoudil soud Josefa Kocourka na 8 let a Jindřicha Kocourka na 6 let těžkého, postem měsíčně a samovazbou v den 13. ledna zostřeného žaláře.

Při vynesení rozsudku několik dam v obecenstvu omdlelo. Oba Kocourkové přijali rozsudek klidně.

Tím skončil sensační ten proces vraždy hajného Kučírka, která vzbudila na Brněnsku tolik rozruchu a lesní strážcové lesů na sever od Brna si zas na čas oddychnou.

Pokud jste příběh dočetli až sem, pomníček znáte nebo se na něj vyrazíte podívat, možná budete zmateni. Proč se Kocourkové mají postit 13. ledna, když podle nápisu na něm byl hajný Kučírek zastřelen až 18. ledna? Historii pomníku neznáme, ale snad se jeho tvůrce zmýlil v datu na základě špatně čitelné číslice 3, která připomíná 8 i ve starých novinách. Možná tu dříve stával pomníček už poněkud omšelý a při jeho obnově došlo k této záměně. Ostatně ani v matrice nenajdete správný údaj o době Kučírkova úmrtí (ve skutečnosti v pátek 13. ledna 1905 dopoledne), naleznete tu datum 15. ledna, tedy den nalezání těla.

A jak se k pomníčku dostanete? Nejprve procházkou na vrchol Velké Baby.

Téměř až k němu vás dovede žlutá značka. Vyjdete na hřeben Hory (třeba po červené značce na rozcestí *Pod Sychrovem*) a pokračujete po žluté směř Medláanky. Od rozcestníku s označením *Velká Baba* ale už musíte po neznacené cestě oddělující se doleva od pokračující žluté, nejprve k samotné-

Závěrečný úsek cesty k pomníčku

mu vrcholu Baby s železnou tyčkou, který zprava obejdete. Po této cestě ujdete asi 300 m dále dolů, až narazíte na první odbočku doprava, která vás dovede k oplocené ohradě. To už máte téměř vyhráno, půjdete cestičkou nahore podél plotu a pomník nemůžete minout.

Kučírkův „rodokmen“ z dokumentů

Hajný Antonín Kučírek (13. 8. 1862 v Jinačovicích – 15. 1. 1905) byl synem Jana Kučírka, hostinského v Jinačovicích, a Viktorie Pokorové z Ivanovic. Podle sčítacího operátu z roku 1880 bydlel tehdy ještě u rodičů v Jinačovicích

č.p. 64 a pomáhal s polním hospodářstvím. Dne 9. 2. 1886 se oženil s Annou Drimlovou (2. 5. 1856 – 3. 8. 1931), dcerou Františka Drimla z České a Karolíny Antonínové z Lelekovic. V roce 1887 jej nalézáme na hradě Veverí v celkem zajímavé společnosti: ve službě tam byli jeho bratři Jan (kočí u nadlesního v oboře pod Veverím) a František (hajný na hradě Veverí) a také Karolína Drimlová, sestra jeho manželky. Na Veverí se Antonínovi a Anně narodilo jejich, pokud vím, jediné dítě, dcera Emílie (10. 9. 1886 Veverí – 18. 8. 1894 Česká). Antonín Kučírek je v matrice zapsán jako panský kočí na Veverí. O rok později se Karolíně Drimlové, svobod-

né matce, narodil syn Antonín (* 19. 12. 1887), později důležitý svědek v procesu s Kučírkovými vrahy. Podle sčítacího operátu z r. 1890 bydleli Kučírkovi v Nových Dvorech č.p. 228 (Nové Dvory leží pod hradem Veverí u odbočky silnice na Hvozdec). Podle sčítacího operátu z r. 1900 bydleli Kučírkovi od

roku 1894 v České č.p. 4 (potvrzuje to i údaj o úmrtí jejich dcery Emíle v úmrtní matrice (+ 18. 8. 1894). Antonín Kučírek je zapsán jako majitel bytu. Jako hlavní obor jeho povolání je uvedena práce při železné dráze a jeho postavení – nádeník Jako vedlejší obor jeho povolání je uveden obchod smíšeným zbožím a polní hospodář, jako jeho postavení – majitel. U manželky Anny je jako hlavní obor jejího povolání uvedeno polní hospodářství, její postavení – majitelka, jako vedlejší obor jejího povolání je uveden obchod smíšeným zbožím, jako její postavení – pomáhá. Dále je v č.p. 4 zapsána i Karolína Drimlová jako majitelka bytu, svobodná. Jako hlavní její povolání je uvedeno mlékařství a polní hospodářství. Zapsány jsou i její děti Josefa Drimlová (* 1883, mlékařství, polní hospodářství, pomáhá) a nám již známý Antonín (* 1887, žák). Dále je uvedena Karolína Drimlová, babička, * 1833, vdova, výměnkářka. Kromě rodiny Kučírkovy a Drimlovoy bydlela v č.p. i Josefa Slámová, majitelka bytu * 1829, vdova, výměnkářka. Pro zajímavost ještě uvádím, že v č.p. 4 chovali celkem 6 koz, 4 podsvinčata a 20 slepic. Podle sčítacího operátu z r. 1910 již v č.p. 4 vdova Kučírková nebydlela. Její další bydliště se mi nepodařilo zjistit. Podle indexu v matrice zemřelých zemřela vdova Anna Kučírková 3. 8. 1931 v České.

Antonín Driml, nemanželský syn Karolíny Drimlové a synovec Antonína Kučírka, byl, pokud vím, dvakrát ženatý: poprvé s Františkou Nesrstovou z Lelekovic (oo 16. 10. 1910) a podruhé s Marií Smisitelovou (oo 25. 11. 1919). O jeho dalších osudech jsem už nic nezjistil.

Tady přichází ke slovu pamětníci: pan Saul ve svém rodokmenu rodu Drimlů uvádí, že syn našeho „svědka“ Antonína, rovněž Antonín, se narodil r. 1910 a oženil se s Andělou Halouzkovou z Lelekovic. Paní Andělu Drimlovou si na čísle 4 jistě mnozí pamatujeme, jejího muže asi už jen ti starší. Protože kamarádil s mým dědou, přikládáme jednu pěknou fotku z jejich mládí, kdy podnikli vandr na bicyklech na Slovensko.

*Antonín Driml ml. (vpravo) na vandru na Slovensku.
Vilém Pavelka vlevo*

I tento Antonín pokřtil svého syna stejným jménem, ten se pak ale odstěhoval do západních Čech a doma nezůstala ani dcera Liduška, takže dům č. 4 už změnil majitele.

DH

O rodu Kučírků:

Kučírkové se původně jmenovali Kučerové. V lánovém rejstříku jsou v r. 1674 uvedeni Kučerové v Kníničkách a v Kuřimi. V matrikách

se Kučerové objevují až později. Nejstarším Kučerou, kterého jsem objevil, byl Jan Kučera, který se 12. 4. 1691 oženil s Annou Sedlákovou. Jejich syn Jan byl podle všeho třikrát ženatý: poprvé s Annou Kadlecovou z Rozdrojovic (oo 5. 11. 1716), která zemřela brzy po svatbě. Ověřit datum nejde, matrika z té doby neexistuje. Podruhé se vdovec Jan oženil 29. 5. 1718 s Kateřinou Magdalenou Pejchalovou z Jinačovic, která zemřela 24. 3. 1734. Potřetí se Jan oženil 24. 5. 1734 s Rozinou Škárovou z Moravských Knínic. Dne 28. 9. 1737 se jim naro-

dil syn Václav, který se 6. 11. 1757 oženil s Marianou Dvořáčkovou. Narodilo se jim 7 dětí, 5 z nich je v matrice zapsáno jako Kučírek, 2 jako Kučera. V Jinačovicích tou dobou žil ještě jeden Václav Kučera, a protože byl starší, zůstalo mu jméno Kučera a mladší dostal jméno nové. Další generace potomků Václava Kučery-Kučírka jsou zapisovány už jako Kučírkové. Pravnuk Jan Kučírek (* 13. 5. 1823) byl otcem „našeho“ hajného Antonína Kučírka.

Milan Hruška

Rodokmen bratří Kocourků jsme zatím nezkoumali, i když by to možná také stálo za to. O zázemí toho staršího snad jen jedna informace náhodně nalezená na internetu. Paní Ludmila Ulrichová nás obeznamuje, kde stála v Řečkovických pastouška, a mimo jiné zmiňuje, že právě zde pobýval se svou rodinou pytlák a Kučírkův vrah Josef Kocourek, zvaný Tchoř, který se v Řečkovících r. 1860 narodil. Cituje rodačku Josefu Stejskalovou, která pastoušku pamatuje a popisuje takto:

„Ještě jednu atrakci jsme měli v Řečkovících. Byla to obecní pastouška, kde bydleli nejchudší lidé. Tam se nezavíraly dveře na klíč. Nebylo co ukrást. Byly tam dvě místnosti v jednom malém domku. Jedna jakž takž ušla, měla alespoň dřevěnou podlahu a v síni ohnisko – sporák s otevřeným komínem, kde bylo v zimě zima, i když se topilo. Bydlel tam hrobař Herman, který se rád napil, když na to měl. Pil žitnou. Jednou se přehmátl a vypil bez zastávky půl litru petroleje a jen se otřepal a nic se mu nestalo. Ve druhé místnosti pastoušky bydlely pohromadě dvě rodiny s deseti dětmi. Za touto místností byla taková černá síň s dveřmi pobitými železem jako v nějaké pevnosti, která pro nás děti skrývala veliké tajemství. Její dveře byly vždy zavřené...“

Paní Ulrichová dodává, že té místnosti se říkalo „šabala“ (snad zkomolením šatlava) a sloužila jako obecní vězení. Zavírali se tu krátkodobě místní občané za drobná provinění. Zdá se, že „domov“ Tchoře Kocourka se od jeho „rezidence“ v Plzni na Borech příliš nelišil...

Pokud vás příběh hajného Kučírka zaujal natolik, že byste si chtěli počít v dobovém tisku sami, můžete tak učinit na webu Digitální knihovna Moravské zemské knihovny, nebo mi napište na email hruškadada@seznam.cz a já vám zkopírované stránky pošlu.

Daniela Hrušková

S mravencem Lesíkem Kuřimskou horou

Pokud máte děti, jistě oceníte novou naučnou stezku, kterou Lesy města Brna vybudovaly v lese nad Kuřimí. Je plná atraktivních zastavení, na kterých si můžete zahrát hry, vycvičit si oko v pozorování přírody (nebojte, pokud ptáčka nezachytíte živého, kukátko vás navede na jeho dřevěnou maketu někde na stromě) a navíc si domů můžete odnést pěknou sbírku obrázků-frotáží (v tom případě nezapomeňte doma tužku a papíry)! Nenásilně tak vstřebáte řadu informací, které se dětem mohou hodit ve škole (jistě zajímavější forma výuky, než civět do monitoru počítače). A jak se na stezku dostanete?

Pokud si chcete udělat pořádný výlet, můžete vyrazit po hřebeni Hory, po žluté značce směrem na Kuřim (tedy opačně než ke Kučírkovi). Můžete ale klidně jít i spodní lesáckou cestou, která je pohodlnější. Oficiální začátek naučné stezky je u přístřešku pod vysílačem. Ale začít můžete i od studánky u sv. Jána – když hned nad ní odbočíte cestičkou doprava, za chvíli se na naučnou stezku napojíte (v místě pomníku T. G. Masarykovi). Není dlouhá ani náročná (jen jedno příkřejší stoupání), měří přes kilometr a jsou na ní (zvláště než se stromy obalí listy) pěkné výhledy na Kuřim a okolí.

